

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
46/18. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2018. április 17.

A C-414/16. sz. ügyben hozott ítélet
Vera Egenberger kontra Evangelisches Werk für Diakonie und
Entwicklung eV

A vallási hovatartozásnak az egyház körében betöltött állás követelményeként alkalmasnak kell lennie arra, hogy hatékony bírósági felülvizsgálat tárgyát képezze

E követelménynek a szóban forgó szakmai tevékenység jellege és gyakorlásának feltételrendszere miatt, az érintett egyház vagy szervezet szellemiségére tekintettel szükségesnek és objektív módon előírtnak kell lennie, valamint összhangban kell lennie az arányosság elvével

Vera Egenberger felekezet nélküli személyként jelentkezett 2012-ben az Evangelisches Werk für Diakonie und Entwicklung eV (evangélikus diakóniai és fejlesztési egyesület, Németország) által meghirdetett állásra. Határozott időre szóló állásról volt szó azon projekt megvalósítására vonatkozóan, amely az Egyesült Nemzetek Szervezete faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló nemzetközi egyezményéről készítendő párhuzamos jelentés elkészítését érintette. Az állás mind a németországi diakóniának a politikával és a nyilvánossággal szembeni képviselését, mind a véleményformálási folyamat belső koordinálását magában foglalta. Az állásajánlat szerint a jelentkezőknek valamely protestáns egyházban vagy a németországi keresztény egyházak munkaközösségéhez tartozó egyházban kellett tagsággal rendelkezniük. V. Egenbergert nem hívták meg felvételi beszélgetésre. Mivel úgy vélte, hogy valláson alapuló hátrányos megkülönböztetés érte, keresetet indított az Evangelisches Werk ellen a német bíróságok előtt, és az Evangelisches Werk arra való kötelezését kérte, hogy fizessen a részére 9788,65 euró összegű kártérítést.

Az ügyben eljáró Bundesarbeitsgericht (szövetségi munkaügyi bíróság, Németország) azt kérte a bíróságtól, hogy értelmezze ebben az összefüggésben a hátrányos megkülönböztetés tilalmáról szóló irányelvet¹, amely a munkavállalók azon alapvető jogának védelmére irányul, hogy ne érje őket többek között valláson vagy meggyőződésen alapuló hátrányos megkülönböztetés. Ezen irányelv azonban az egyházak (és egyéb, valláson vagy meggyőződésen alapuló szellemiségű köz- vagy magánszervezetek) autonómiához való jogát is figyelembe veszi, amelyet az uniós jog és különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája is elismer.

Ily módon az irányelv úgy rendelkezik, hogy valamely egyház (vagy valamely egyéb, valláson vagy meggyőződésen alapuló szellemiségű szervezet) valláshoz vagy meggyőződéshez kapcsolódó követelményt írhat elő, ha „a vallás vagy meggyőződés az érintett tevékenység jellege vagy a gyakorlásának feltételrendszere miatt, a szervezet szellemiségére tekintettel lényeges, törvényes és igazolt szakmai követelménynek minősül”. A Bundesarbeitsgericht (szövetségi munkaügyi bíróság) e tekintetben rámutat, hogy a Bundesverfassungsgericht (szövetségi alkotmánybíróság, Németország) által az egyházak önrendelkezésének kiváltságával kapcsolatban kialakított ítélkezési gyakorlat szerint e feltételek tiszteletben tartása bírósági felülvizsgálatának a hitalapú egyházi önmeghatározás alapján történő valószínűségi vizsgálatra kell korlátozódnia. Ennek következtében többek között arra kíván választ kapni a Bíróságtól, hogy e korlátozott bírósági felülvizsgálat összeegyeztethető-e az irányelvvvel.

Mai ítéletében a Bíróság először is megállapítja, hogy az irányelv szerint a megfelelő egyensúly biztosítása érdekében mérlegelni kell egymással szemben egyfelől az egyházak (és egyéb,

¹ A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv (HL 2000. L 303., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 79. o.).

valláson vagy meggyőződésen alapuló szellemiségű szervezetek) autonómiához való jogát, másfelől a munkavállalók azon jogát, hogy többek között felvételük során ne érje őket valláson vagy meggyőződésen alapuló hátrányos megkülönböztetés.

A Bíróság szerint jogvita esetén az ilyen mérlegelésnek alkalmasnak kell lennie arra, hogy azt adott esetben független hatóság és végső soron nemzeti bíróság vizsgálja felül.

Így amikor valamely egyház (vagy egyéb, valláson vagy meggyőződésen alapuló szellemiségű szervezet) olyan aktus vagy döntés alátámasztása érdekében, mint például a nála betöltendő állásra benyújtott jelentkezés elutasítása, arra hivatkozik, hogy az érintett tevékenység jellege vagy a tevékenységek tervezett gyakorlásának feltételrendszere miatt a vallás az említett egyház (vagy szervezet) szellemiségére tekintettel lényeges, törvényes és igazolt szakmai követelménynek minősül, az ilyen állításnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy az hatékony bírósági felülvizsgálat tárgyát képezze. Az eljáró bírónak meg kell bizonyosodnia arról, hogy minden egyes esetben teljesülnek azok a feltételek, amelyeket az irányelv az adott esetben versengő jogok közötti mérlegelés elvégzése érdekében előír.

A Bíróság e tekintetben rámutat, hogy a nemzeti bíróságoknak főszabály szerint nem feladatuk, hogy határozzanak magáról a hivatkozott szakmai követelmény alapját képező szellemiségről. Meg kell azonban eseti alapon határozniuk, hogy e szellemiségre tekintettel teljesül-e a „lényeges, törvényes és igazolt” követelményre vonatkozó három feltétel.

Következésképpen a nemzeti bíróságoknak vizsgálniuk kell, hogy a hivatkozott követelmény a szóban forgó szakmai tevékenység jellege és gyakorlásának feltételrendszere miatt, az érintett egyház vagy szervezet szellemiségére tekintettel szükséges és objektív módon előírt-e. Ráadásul e követelménynek összhangban kell lennie az arányosság elvével, azaz megfelelőnek kell lennie, és nem haladhatja meg a kitűzött cél eléréséhez szükséges mértéket.

Végül az ahhoz kapcsolódó kérdéskört illetően, hogy valamely uniós irányelv főszabály szerint magánszemélyek között nem rendelkezik közvetlen hatállyal, hanem annak a nemzeti jogba való átültetése szükséges, a Bíróság emlékeztet arra, hogy a nemzeti bíróságok feladata, hogy az irányelvet átültető nemzeti jogszabályokat a lehetőségekhez mérten az irányelvvel összhangban értelmezzék.

Arra az esetre, ha lehetetlennek bizonyulna az alkalmazandó nemzeti jognak (a jelen esetben a német egyenlő bánásmódról szóló általános törvénynek) a Bíróság által a mai ítéletében foglaltaknak megfelelően értelmezett, a hátrányos megkülönböztetés tilalmáról szóló irányelvvel összhangban történő értelmezése, a Bíróság rámutat, hogy annak a nemzeti bíróságnak, amely előtt két magánszemély közötti jogvita tárgyában indítottak eljárást, mellőznie kell a nemzeti jog alkalmazását.

Tekintettel ugyanis arra, hogy a Chartát alkalmazni kell, a nemzeti bíróságnak biztosítania kell a jogalanyoknak a valláson vagy meggyőződésen alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmából eredő jogi védelmét (amely tilalmat a Charta 21. cikke mondja ki, és amely az uniós jog általános elveként kógens jellegű), és a hatékony bírói jogvédelemhez való (a Charta 47. cikkében kimondott) jogát. Mind a hátrányos megkülönböztetés e tilalma, mind a hatékony bírói jogvédelemhez való jog önmagában elegendő ahhoz, hogy a magánszemélyek számára olyan jogot biztosítson, amelyre valamely más magánszeméllyel szemben a közöttük az uniós jog hatálya alá tartozó területen folyamatban lévő jogvitában hivatkozhatnak.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☐ ☎ (+32) 2 2964106